

REPUBLIKA SLOVENIJA
OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI

Pravdni oddelek
1000 Ljubljana, Tavčarjeva 9

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA
OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI

Dne 19. 12. 2008

Podpis pristojne
sodne osebe:

[Signature]

SKLEP

IR / 2006

Okrožno sodišče v Ljubljani je v nepravdni zadevi predlagateljev 1.

4, Ljubljana in 2.

Domžale, ki ju zastopa

odvetnica iz Ljubljane, o predlogu za priznanje tuje sodne odločbe, dne

2.12.2008

sklenilo:

Prizna se pravna veljavnost pravnomočne razsodbe o posvojitvi Višjega sodišča države New Jersey, št. zadeve 15211, z dne 30.3.2006, s katero je bilo razsojeno:

1. da je _____, roj. _____ v bolnišnici Phoenix Baptist Hospital v mestu Phoenix, država Arizona, posvojena s strani predlagateljev, _____ in _____

2. da bo ime otroka _____

3. da so vse pravice, obveznosti, ugodnosti in odnosi med otrokom in biološko materjo, biološkim očetom in katerikoli drugimi osebami, ki bi imele tak odnos do otroka, trajno prenehale z odločbo Višjega sodišča države New Jersey o prenehanju starševskih pravic ob zaključku preliminarnega zaslišanja,

4. da so vse pravice in obveznosti biološke matere, biološkega očeta ali katerihkoli drugih oseb, ki bi imele tak odnos do otroka, vključno s pravicami dedovanja v skladu z zakonom o nujnih deležih države New Jersey, s to razsodbo prenehale,

5. da vpis te razsodbe o posvojitvi vzpostavi isti odnos med otrokom in _____ in _____ predlagateljema, kot če bi bil ta otrok biološki otrok vsakega izmed predlagateljev, vključno s pravico do dedovanja.

O b r a z l o ž i t e v :

Predlagateljica sta vložila predlog za priznanje rabsodbe o posvojitvi Višjega sodišča države New Jersey, št. zadeve 15211, z dne 30.3.2006, s katero sta posvojila deklico ..., rojeno 5.1.2005 v bolnišnici Phoenix Baptist Hospital v mestu Phoenix, država Arizona.

Upravna enota Ljubljana je v postopku vpisa rojstva ... v matični register s sklepom opr. št. 211-2800/2006-7 (23101) z dne 18.9.2006 naložila predlagateljema vložitev predloga za priznanje te tuje sodne odločbe.

Iz podatkov v spisu izhajajo:

- da sta predlagateljica registrirala istospolno partnersko skupnost v ZDA,
- da je bila posvojitev otroka izvedena kot domača posvojitev, saj sta posvojitelja državljana ZDA, imata pa dvojno državljanstvo in sta tudi državljana Republike Slovenije,
- da je posvojenka državljanka ZDA, rojena v Arizoni.

V postopku priznanja tuje sodne odločbe se uporabljajo določila Zakona o mednarodnem zasebnem pravu in postopku (Ur.l. RS št. 56/99, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju ZMZPP) in v tem postopku sodišče opravi le omejen preizkus. Sodišče tako ugotavlja le, ali so bile pri izdaji tuje sodne odločbe izpolnjene z zakonom določene pozitivne in negativne predpostavke (94., 95., 96., 97., 98., 99. in 101. člen ZMZPP), vsebinsko pa le glede vprašanja, ali bi bil učinek priznanja tuje sodne odločbe v nasprotju z javnim redom Republike Slovenije (100. člen ZMZPP).

Sodišče glede izpolnitve predpostavk za priznanje tuje sodne odločbe ugotavlja:

- da sta predlagateljica sodišču predložila overjen prepis pravnomočne rabsodbe Višjega sodišča države New Jersey, št. zadeve 15211 z dne 30.3.2006, opremljen z žigom „Apostille“ v skladu s haaško Konvencijo o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin z dne 5.10.1961 (Uradni list FLRJ – MP, št. 10/62) in z overjenim prevodom v slovenski jezik (95. člen ZMZPP),
- da niso razvidne okoliščine, da stranka, zoper katero je bila sodna odločba izdana, zaradi nepravilnosti v postopku ni mogla sodelovati v postopku, gre pa tudi sicer za predpostavko, ki se upošteva na podlagi ugovora stranke (96. člen ZMZPP),
- da za zadevo ni izključno pristojno sodišče ali drug organ Republike Slovenije (1. odstavek 97. člena ZMZPP, 83. člen ZMZPP),

- da se neprimerna pristojnost presoja le na podlagi ugovora stranke, zoper katero je bila sodna odločba izdana (98. člen ZMZPP),
- da sodišče ali drug organ Republike Slovenije v isti zadevi ni izdal pravnomočne odločbe in da v Republiki Sloveniji ni priznana kakšna druga tuja sodna odločba, ki je bila izdana v isti zadevi (1. odstavek 99. člena ZMZPP),
- da se med državo izvora in Republiko Slovenijo do dokaza o nasprotnem domneva obstoj vzajemnosti pri priznavanju sodnih odločb (101. člen ZMZPP),
- da je potrebno glede na okoliščine tuje sodne odločbe, zlasti zaradi vložene zahteve za oceno ustavnosti, o kateri bo pojasnjeno v nadaljevanju, obširneje pojasniti, da učinek priznanja predlagane tuje sodne odločbe ni v nasprotju z javnim redom Republike Slovenije.

Okrožno sodišče v Ljubljani je namreč 20.12.2006 vložilo zahtevo za oceno ustavnosti 135. člena in celotnega Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Ur. l. RS št. 69 / 2004 – UPB1, v nadaljevanju ZZZDR) in Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti (Ur. l. RS, št. 65 / 2005, v nadaljevanju ZRIPS) (v nadaljevanju zahteva).

V obrazložitvi zahteve je Okrožno sodišče v Ljubljani med drugim zapisalo:

- da bi bilo predlagano priznanje tuje sodne odločbe v nasprotju z javnim redom Republike Slovenije, ker 135. člen ZZZDR določa, da nihče ne more biti posvojen od več oseb, razen če sta posvojitelja zakonca, na podlagi 152. člena ZZZDR pa je posvojitve v nasprotju s tem določilom neveljavna. Ker ZRIPS družinskopravnih razmerij med istospolnima partnerjema in otroci ne ureja, se za pravna razmerja med posvojitelji in posvojenci uporablja ZZZDR, kar pomeni, da istospolna partnerja po pravu RS ne moreta postati hkrati posvojitelja istega otroka,
- ker ZZZDR in ZRIPS nista v skladu z relevantnimi ratificiranimi mednarodnimi pogodbami, predvsem 8. členom Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (EKČP) v zvezi s 14. členom EKČP, in Ustavo RS, saj ne omogočata posvojitve otroka istospolnima partnerjema, bi moralo sodišče pri odločanju o priznanju tuje sodne odločbe uporabiti protiustaven predpis.

Ustavno sodišče je o zahtevi odločilo s sklepom opr. št. U-I-469/06 na seji 2.10.2008 tako, da je zahtevo zavrglo. V obrazložitvi je Ustavno sodišče navedlo:

- da se je sodniku, ki odloča v obravnavani zadevi, kot ključno zastavilo vprašanje, ali bi bili učinki priznanja sodne odločbe, ki je predmet tega postopka, v nasprotju z javnim redom Republike Slovenije (pogoj iz 100. člena ZMZPP). Odgovora na to vprašanje pa ne more dati Ustavno sodišče, saj za to ni pristojno, temveč je na to vprašanje dolžno odgovoriti sodišče, ki odloča v postopku priznanja tuje sodne odločbe. Če bo menilo, da je odgovor negativen, bo ob izpolnjevanju drugih, v ZMZPP

določenih pogojev, predlogu za priznanje ugodilo, v nasprotnem primeru bo predlog zavrnilo;

- da 23. člen Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07, v nadaljevanju ZUstS) v skladu s 156. členom Ustave daje sodniku, ki odloča v sodnem postopku in se znajde v situaciji, ko bi moral svojo odločitev utemeljiti z zakonsko določbo, za katero meni, da je v neskladju z Ustavo, možnost prekiniti postopek in počakati, da o skladnosti te določbe z Ustavo odloči za to pristojno sodišče, torej Ustavno sodišče;

- da iz navedenega izhaja, da je zakon, ki ga mora sodišče v smislu 1. odstavka 23. člena ZUstS uporabiti v obravnavanem postopku priznanja tuje sodne odločbe, zagotovo ZMZPP, nista pa to zakona, ki ju predlagatelj z zahtevo izpodbija.

Ker tako ni bila izpolnjena procesna predpostavka iz 1. odstavka 23. člena ZUstS za oceno ustavnosti izpodbijanih zakonov, je Ustavno sodišče zahtevo zavrglo.

Sodišče v konkretnem primeru predlagane sodne odločbe ne bi priznalo, če bi bili učinki priznanja v nasprotju z javnim redom RS (100. člen ZMZPP).

Višovno sodišče Republike Slovenije je glede pojma javnega reda v obrazložitvi sklepa Cpg 3/2003 zapisalo, da prihaja v poštev javni red, ki ne vključuje vseh prisilnih določb domačega prava, temveč le tiste imperativne pravne norme in moralna pravila, katerih kršitev bi ogrozila pravno in moralno integriteto slovenske pravne ureditve.

Javni red niso vse kogentne določbe domačega prava temveč ustavna načela, temeljna načela, ki izhajajo iz zakonov, moralna načela in interesi države (povzeto po Gec – Korošec Miroslava, Mednarodno zasebno pravo, prva knjiga, Ljubljana, 2001, strani 141-144).

Sodišče poudarja, da v postopku priznanja tuje sodne odločbe ne odloča o materialnopравnem razmerju, o katerem je bilo s tujo sodno odločbo že odločeno. To sodišče v tem postopku zato ne odloča (ponovno) o posvojitvi v razmerju z mednarodnim elementom v skladu z določili 46. člena in 47. člena ZMZPP oziroma mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo RS, temveč odloča izključno in le o priznanju tuje sodne odločbe, s katero je bilo o posvojitvi otroka že odločeno in na podlagi katere sta predlagatelja v ZDA postala otrokova posvojitelja. S tujo sodno odločbo je bilo o prenehanju pravic in dolžnosti med posvojenko in njenimi (biološkimi) sorodniki in o nastanku pravic in dolžnosti med posvojenko in njenima posvojiteljema, v ZDA, že odločeno.

Vsebinska presoja pa se je v postopku priznanja tuje sodne odločbe opravila zgolj v obliki (omejenega) preizkusa (ne)nasprotovanja učinkov priznanja predlagane sodne odločbe javnemu redu RS. V zvezi s tem pa je, glede na vse zgoraj obrazloženo zaključilo, da takšno priznanje konkretne tuje sodne odločbe ne nasprotuje javnemu redu Republike Slovenije.

Pravni in dejanski učini priznanja tuje sodne odločbe pa so:

1. na podlagi priznane sodne odločbe se bosta oba predlagatelja (ki sicer nista zakonca) štela za posvojitelja otroka, otrok pa za njuno posvojenko,
2. na podlagi priznane sodne odločbe v Republiki Sloveniji se bo štelo, da so med otrokom in njenimi (biološkimi) sorodniki prenehale medsebojne pravice in obveznosti,
3. na podlagi priznane sodne odločbe v Republiki Sloveniji se bo štelo, da so med otrokom in posvojiteljema nastale medsebojne pravice in obveznosti kot med sorodniki.

Sodišče v zvezi s tem še dodaja, da Ustava RS ne vsebuje takšnega ustavnega načela, v nasprotju s katerim bi bil takšen učinek priznanja predlagane tuje sodne odločbe, vendar pa je potrebno ugotoviti, da Ustava RS glede urejanja družinskopravnih razmerij večkrat izrecno napotuje na zakonsko ureditev (53., 54. in 56. člen Ustave). Krovni zakon na tem področju je ZZZDR, ki tudi vsebuje temeljna načela tega družinskopravnega področja in ki ureja tudi posvojitve.

Na vprašanje, ali ZZZDR morda vsebuje kakšno načelo, ki bi ga bilo potrebno prišteti k javnemu redu in s katerim bi bili učinki priznanja predlagane tuje sodne odločbe v nasprotju, je sicer v obrazložitvi sklepa o zavrnjenju zahteve odgovorilo že Ustavno sodišče, ko je pojasnilo, da ZZZDR ni zakon, ki bi ga moralo v tem postopku priznanja tuje sodne odločbe uporabiti sodišče. Ker gre pri tem vprašanju dejansko za materialnopravno predpostavko in za (sicer zelo omejeno) vsebinsko odločanje v postopku priznanja tuje sodne odločbe, tega drugače, kot da ZZZDR ne vsebuje takšnega načela, ki bi ga bilo potrebno šteti k javnemu redu RS, ni mogoče razumeti. Če bi ta zakon kakšno takšno načelo/kogentno določbo vseboval, potem bi se sodišče seveda pri zavrnitvi priznanja tuje sodne odločbe nanj moralo sklicevati in bi s tem uporabilo ZZZDR, v takšnem primeru pa Ustavno sodišče zahteve ne bi zavrglo.

Tudi v uvodnih določbah ZZZDR (1. do 12. člen) takšnih določil (načel), ki so del javnega reda RS, hkrati pa bi bila upoštevana v tej zadevi, ni.

ZZZDR med drugim ureja vprašanje pogojev za posvojitve, razmerij, ki nastanejo s posvojitvijo, postopka posvojitve in neveljavnosti posvojitve. Glede pogojev za posvojitve tako v 135. členu določa, da nihče ne more biti posvojen od več oseb, razen če sta posvojitelja zakonca. Če je ta pogoj poleg drugih zakonsko določenih pogojev za posvojitve izpolnjen in je posvojitve posvojenca v korist, izda CSD odločbo o posvojitvi (150. člen). Na podlagi teh določb ZZZDR je tako mogoče ugotoviti, da

CSD ne more izdati odločbe o posvojitvi, na podlagi katere bi posvojili otroka hkrati dve osebi, ki nista hkrati tudi zakonca. Posvojitve v nasprotju z določilom 135. člena je neveljavna (152. člen) in takšno posvojitve v posebnem postopku CSD po uradni dolžnosti ali na predlog razveljavi (153. člen).

D bi bil učinek priznanja predlagane tuje sodne odločbe v nasprotju z javnim redom RS, bi potemtakem moralo biti v navedenih določilih ZZZDR izraženo takšno pravno ali moralno načelo, ki bi se štelo (lahko tudi v povezavi s kakšnim drugim določilom) kot del javnega reda RS.

Sodišče na tem mestu izpostavlja, da po določilih ZZZDR tudi moški in ženska, ki živita v izvenzakonski skupnosti (v nadaljevanju izvenzakonska partnerja), ne moreta skupaj posvojiti otroka.

Posvojitve otroka s strani (ene) istospolne osebe, ki prebiva v (registrirani) istospolni skupnosti, ni v nasprotju z javnim redom RS, saj ZZZDR (razumljivo) okoliščine neistospolne usmerjenosti/nehivanja v (registrirani) istospolni skupnosti ne uvršča med pogoje, ki ga moral izpolnjevati posvojitelj (139. člen in 149. člen ZZZDR).

Vsak drugačen zaključek bi bil, sicer upošteva načelo enakosti pred zakonom (14. člen Ustave RS), prepovedi diskriminacije (14. člen Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin z dne 4. II. 1950 (Ur. l. RS, št. 7-41/1994-MP, v nadaljevanju EKČP)) in pravice do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja (8. člen EKČP), ki so kot temeljna načela del javnega reda RS, tudi nedopusten.

Ob izpolnjevanju pogojev iz 139., 141. in 149. člena ZZZDR je po domačem pravu tako dopustna posvojitve otroka izvenzakonskega oziroma istospolnega partnerja.

S posvojitvijo kot posebno obliko varstva mladoletnih otrok nastane med posvojiteljem in posvojencem enako razmerje, kot je med starši in otroci (ZZZDR, 7. člen). Glavni učinek posvojitve je, da s posvojitvijo prenehajo pravice in dolžnosti posvojenca do njegovih staršev in drugih sorodnikov ter pravice in dolžnosti staršev in sorodnikov do njega ter nastanejo med posvojencem in njegovimi potomci ter posvojiteljem in njegovimi sorodniki enaka razmerja kot med sorodniki (ZZZDR, 142. in 143. člen).

Navedeno pa pomeni, da ni v nasprotju s slovenskim pravnim redom, da otrok na podlagi posvojitve (odločbe RS) živi v življenjski skupnosti s staršem in posvojiteljem, ki nista zakonca, temveč sta lahko ali izvenzakonska partnerja ali istospolna partnerja (v registrirani istospolni skupnosti), da takšna življenjska skupnost (družina) zaradi koristi otrok uživa posebno varstvo (53. člen Ustave RS, 2. člen ZZZDR), posvojitelj in posvojenec pa prav v okviru takšne družine uživata enake medsebojne pravice in obveznosti kot jih sicer uživajo otroci in starši.

Glede na navedeno je tako mogoče zaključiti, da 135. člen ZZZDR sicer vsebuje kogentno pravno normo, ki jo mora CSD upoštevati pri odločanju o posvojitvi (150. člen ZZZDR) in odločanju o razveljavitvi posvojitve (152. člen ZZZDR). Glede na določilo 46. in 47. člena ZMZPP o naveznih okoliščinah glede uporabe prava v razmerju z mednarodnim elementom je tudi mogoče ugotoviti, da je takšno slovensko pravo (kumulativno) uporabljeno tudi pri posvojitvah z mednarodnim elementom (v kolikor v skladu z mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo RS, ni določeno kaj drugega).

Ni pa mogoče najti opore v stališču, da 135. člen ZZZDR v povezavi s 152. členom ZZZDR vsebuje kakršnokoli kogentno pravno normo, ki bi izražala pravno ali moralno načelo, ki bi bilo del javnega reda in v katerega nasprotju bi bilo priznanje predlagane tuje sodne odločbe. Če namreč ZZZDR dopušča posvojitvev otroka istospolnega partnerja, pravne posledice takšne posvojitve niso bistveno različne od posvojitve otroka s strani dveh istospolnih partnerjev hkrati – predvsem ne v takšni (s)meri, da bi bilo utemeljeno šteti učinek priznanja predlagane tuje sodne odločbe kot nasprotujoč javnemu redu RS.

Glede načela varstva koristi otroka, kot enega izmed temeljnih vodil pri dejavnostih v zvezi z otroki tako v domačem kot mednarodnem pravu (npr. 54. in 56. člen Ustave RS, 5. a člen ZZZDR, 3. člen Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah z dne 20. 11. 1989 (Ur. l. SFRJ-Mednarodne pogodbe št. 13/90, Ur. l. RS, št. 35/92 – Mednarodne pogodbe, št. 9/92), 1. člen Konvencije o varstvu otrok in sodelovanju pri meddržavnih posvojitvah z dne 29. 5. 1993 (ratificirana z Zakonom o ratifikaciji Konvencije o varstvu otrok in sodelovanju pri meddržavnih posvojitvah (MKVO), Ur. l. RS, št. 14/99- MP)) pa sodišče dodaja le, da seveda ni presojalo, ali je zadevna posvojitvev v korist otroka. Navedeno je presojalo sodišče ZDA, ko je odločalo o posvojitvi (iz rzsodbe o posvojitvi je tako razvidno, da je iz Poročila Službe za domače razmere in posvojitvev izhajalo, da je predlagana posvojitvev v najboljšo korist otroka). To sodišče pa o vprašanju, ali je posvojitvev v korist otroka, ne odloča. Vendar pa iz navedenega sledi zaključek, da bo načelo varstva koristi otroka v okviru tega postopka v največji meri lahko zaščiteno le s priznanjem predlagane tuje sodne odločbe o posvojitvi.

Glede na obrazloženo sodišče ugotavlja, da so izpolnjeni vsi pogoji za priznanje tuje sodne odločbe, zato je predlogu ugodilo in priznalo pravno veljavnost tuje sodne odločbe v Republiki Sloveniji.

PRAVNI POUK:

Zoper ta sklep je dovoljen ugovor v roku 15 dni od vročitve tega sklepa. Ugovor se vloži pisno v dveh izvodih pri naslovnem sodišču, o njem pa bo odločal senat Okrožnega sodišča v Ljubljani.

OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI
DNE 10.11.2008

Okrožna sodnica:
Zlata Štiblar Kisič

Prepis je soglasen z izvirnikom

Priloge
strane v celoti:

_____